

новых гістарычных варунках, і знайшлі. Цяпер і яны, а многія зь іх людзі ня бедныя, ходзяць у часіну летняе сьпёкі ў кароткіх нагавіцах — *шортах*. Яны спрэс паслугоўваюцца замежнымі словамі тыпу сатэліт, пэйджмэйкер, біпэр, побач зь якімі *шорты* выглядаюць бязьвінным ягняткам.

Цяперашнія беларускія ўлады таксама нічога ня маюць супраць *шортаў*. Калі беднасьць і падаткі сыцягнуць з чалавека апошнія штаны — гэта будзе не канец, застануцца... *шорты*.

Шыпшына

Алена Ціхановіч

У дваццатых гадох гэтага стагодзьдзя зьявіўся верш Уладзімера Дубоўкі, які назвалі прароцтвам:

О, Беларусь, мая *шыпшына*,
Зялёны ліст, чырвоны цвет!
У ветры дзікім не загінеш,
Чарнобылем не зарасьцеш.

Спачатку лічылі, што тут Дубоўка ўгадаў колеры будучага БССР-аўскага сыцяга; потым — чарнобыльскую навалу. Сам аўтар перапісваў верш, мяняючы *шыпшыну* на лясную ружу й дамешваючы ў лірыку камуністычную ідэалёгію. Урэшце высьпеў мастацкі плод — *шыпшына* засталася паэтычным сымбалам Беларусі.

Недзе на ўзьлеску — недатыкальна-спакусьлівая, калючая, павабная, як незалежнасьць.

Пры дарозе — запыленая, абарваная, скораная, як прададзенае дзявоцтва.

Так і Беларусь пры дарозе эўрапейскай гісторыі — ува ўсіх на шляху: хто йдзе — залюбуецца, хто захоча — ушчыкне.

Шыпшына, ці *шыпшыньнік* — слова-алітэрацыя: у ім і шэпт, і шоргат, і гудзеньне пчолаў, і шына, і машына.

Шыпшына надта прыдатная для навучаньня: зь першых крокаў дзеці павінны ведаць, што ружы колюцца, зь першых беларускіх словаў — што Ш і Ч у нас заўсёды цьвёрдыя. І што гэта заўсёды мілагучна.

Менавіта таму *шыпшына* так разраслася ў паэзіі:

Адчыні, мая дзяўчына,
Адчыні, мая *шыпшына*,
Будзе добра уначы нам.

Шыць

Алена Ціхановіч

Шыць, як жыць. Як араць ці касіць.

„*Наша Сора то шые, то пора*“, — так у мове замавацаўся трывалы малюнак беларускага побыту, як правіла, местачковага. Прафэсійныя кравецкія навькі найчасей перадаваліся ў спадчыну ў габрэйскіх сем’ях, але без уменьня *шыць* не пражыла ў гэтым стагодзьдзі ніводная беларуская жанчына.

Шылі, *вышывалі*, *перашывалі*, *падшывалі*, пераніцоўвалі... Адсюль пайшло гаваркое слова *падшыванец* — падлетак, які хутка расьце, чые штаны ў заплатах, надточаныя. Мала хто з *падшыванцаў* меў у парадку свае школьныя *сшыткі*. Пра лёгкую апрапаху кажуць: *ветрам падшытая*. У папулярным фільме камплімент неардынарнай жанчыне гучаў так: „Вы ж у нас не з